

A MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
MUNKÁLÓDÁSAIRÓL

S PÉNZTÁRA MIBENLÉTÉRŐL

1861-ben

J E L E N T É S E

AZ IGAZGATÓ TANÁCSNAK.

PEST.

EMICH GUSZTÁV AKAD. NYOMDÁSZ BETŰIVEL.

M. DCCC. LXI.

A MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
MUNKÁLÓDÁSAIRÓL

S PÉNZTÁRA MIBENLÉTÉRŐL

1861-ben

J E L E N T É S E

AZ IGAZGATÓ TANÁCSNAK.

PEST.

EMICH GUSZTÁV AKAD. NYOMDÁSZ BETŰIVEL.

M. DCCC. LXI.

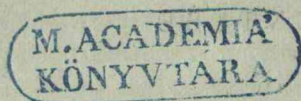
A MAGYAR

DOMAN YOS AKADEMIA

MUNKALÖVÁSÁRÓL

S PÉNTÁRA MIBENLÉTERŐL

1861. évi

AZ ILLYATÓ TANÁCSNAK

I. Az akademia munkálkodásai 1861-ben január 2-dikától december 21-keig negyven osztály- és öszves, úgy két nagygyűlési ülésben folytak.

1. A nyelv- és széptudományi osztályban mindenek előtt a *nagy szótárt* illetőleg, annak a megbízott szerzők, *Czuczor Gergely és Fogarasi János rr. tt.*, által vég átnézése és kiegészítése folyt, sőt nyomtatása is megindítván, húsz ívnyi első füzeté, mely *Általver* szóig terjed, az olvasó közönségnek átadatik.

A magyar nyelv törvényei és sajátágai kifejtése volt e mellett ugyanazon r. tagok több előadásainak tárgya; név szerint *Czuczor G. rt.* a csonkított szókból álló képzők, úgy a szóviszonyító ragok vizsgálatát terjesztette elő, *Fogarasi J. rt.* pedig a személyragok viszonyát a birtokra és tárgyra fejtette ki, s más ízben a magyar sajátító ragról értekezett.

Munkában van *Ballagi Mór*cz megbízott r. tagnál azon technikai *mesterműszótár* is, melyhez az akademia már évek óta gyűjtötte az anyagot. S ez ügyben *Kenessey Albert* hajóskapitány úr hozzájárulása is igénybe vétetett, miután ő egy magyar *hajózási műszótár* kellékeiről nézeteit az osztály elibe terjesztvén, ennek helybenhagyásával találkozott. — A *természettudományi műnyelv* is magára vonta úgy a nyelv- mint a természettudományi osztály figyelmét, különösen *Szabó József lt.* előadása nyomán, mely közzé is tétetett eszmecseregerjesztés végett, s mely *Györy Sándor rt.* részéről immár két előadást idézett elő.

Az irodalomtörténetre tartozólag *Lichner Pál lt.* Szeni Molnár Albert jeles magyar nyelvész életét és méltatását adta; *Vámbery Armán lt.* pedig a török történelmi irodalmat ismertette, különös tekintettel annak hazánkat illető munkáira.

A *Régi Magyar Nyelvemlékek* gyűjteménye ötödik kö-

tetének indult meg nyomtatása, mely a Bátori László bibliai töredékeit tartalmazza; munkában a hatodik kötet is, mely négy zsoltárfordítás párhuzamos szövegét hozza, melyek a magyar nyelvnek a XIV. századtól a XVI.-nak közepéig folyt változásait állítják szem elé. Ezen kívül tetemesen előhaladt a „*Régi Magyar Nyelvészek*“ gyűjteményének nyomtatása is, mind ez *Toldy Ferencz* megbízott rtag gondjai alatt.

A hasonlító nyelvészet érdekében *Hunfalvy Pál* rtag elkészült a *Finn Olvasókönyv* első kötetével; s *Vámbéry Armín* rt. és *Budenz József* akad. könyvtársegéd közös munkássága folytán az „*Abuska*“ dzsagatai-török szótár magyar értelmezéssel sajtó alatt van.

Ugyanezen érdeken segélyzi az akadémia *Vámbéry Armín* ltag tatárországi utazását is, melynek czélja a töröktár nyelvjárások észlelése s nyelvhasznítási anyag gyűjtése ép' azon keleti, s idegen, perzsa és sémi elemek által kevesbbé módosított nyelvvel élő fajokéval, melyekkel a magyar nyelv az őskorban közvetlenül érintkezhetett.

A széptudományi szakban *b. Podmaniczky Frigyes* lt. a társadalmi regényről, *Hunfalvy Pál* rt. a finn népköltészetéről Lönnrot után értekeztek. Magyar néprege-anyag gyűjtésére pedig az akadémia *Merényi László* urat, ki e téren már szerencsével munkálkodott, Erdélyben utaztatja. — *Lukács Móricz* tiszt., *Toldy Ferencz* és *Wenczel Gusztáv* rr. tt. elhunyt tagok érdemeit beszédekben ünnepelték.

2. A philosophiai és törvénytudományi osztályban *Erdélyi János* rt. Verulámi Baco, *Hegedűs László* lt. Kant méltatását adták; *Purgstaller József* rt. a léleknek a szerves test fölötti hatalmáról, *Horváth Cyrill* rt. a szépről; *Brassai Sámuel* lt. az exact tudományok követeléseiről a philosophia irányában; — továbbá *Kautz Gyula* lt. az állameszme világtörténeti fejlődéséről, *Fogarasi János* rt. pedig Magyarország alaptörvényei rendszeréről értekeztek.

A statistikai szakban: bünvádi statisticánk múltját és jelenét *Konek Sándor* lt, gymnásiumaink állását 1852 től 1859-ig *Hunfalvy János* lt. adták elő. Egyébiránt az államtudományok e nevezetes segédszakának művelése egy külön állandó bizottmány feladata volt, mint utóbb elé lesz adva.

3. A történettudományi osztályban a kútfők ismertetése és kiadásában az ezzel külön megbízott állandó bizottmány működött, melyről alább. Ide tartozó előadások voltak : *Bartal György tiszt. tagé* Béla kir. jegyzőjéről, *Budenz József* úré egy török-magyar krónikáról, *Ráth Károly ltagé* Sebesi Ferencz XVII. századbéli történetjegyzőről, ugyanazé a régi magyar naptárról s a kir. oklevelek keleteiről, *Vámbéry Armin ltagé* egy 1571-ki felső-magyarországi török adójegyzékről, s *Knauz Nándor ltagé* az Aranybulla legrégibb (I. Károly kir. idejéből) fennmaradt példányáról. — Külön történelmi vizsgálatok tárgyai voltak : A magyarországi Crouy nemzetség négy okiratának időszámítása *Érdy János rt.*, A Frangepánok története *Wenzel Gusztáv rt.*, A templáriusok Magyarországon *Pesti Frigyes lt.*, A demokratái elem régi megyei életünkben *Botka Tivadar lt.*, A keleti kérdés a középkorban *Wenzel Gusztáv rt.*, Pest vármegye a török urakom korában *Szilágyi Sándor lt.*, Brandenburgi Katalin fejedelemsége *Ötvös Ágoston lt.*, Győr városa történetei a római kortól kezdve, *Czech János* papirosaiból *Karvasy Ágost lt.* által.

A műtörténet szakában *Henszlmann Imre lt.* a csúcsíves építészetről, ismét a szobrászat és festészetéről a középkori építészetben, s külön a magyar akadémiai épületről stíl tekintetében; *Ipolyi Arnold lt.* a középkori emlékszerű építészetéről Magyarországon; ismét a középkori emlékszerű tégláépítészetéről Magyarországon; *ifj. Kubinyi Ferencz úr* a margitszigeti műemlékekről; végre *Érdy János rt.* a Nyitra-Ivánka területén kiszántott byzanti zománczokról értekeztek.

4. A matematikai és természettudományi osztályokban *Györy Sándor rt.* Cardan szabályáról, az egyenletek általános feloldásáról, ismét a negyedik és felsőbb fokú egyenletek általános megoldásáról; *Kondor Gusztáv tanár úr* a részletes külzeléki egyenletek egészeléséről *Petzval József* módja szerint; *Weninger Vincze lt.* a díjtartalék meghatározásának matematikai alapjáról az életbiztosító társulatoknál; — *Sztoczek József rt.* különböző fémbarometerek összehasonlítása körüli észrevételeiről; *Martin Lajos* mérnök úr a középfterő befolyásáról a forgatott testek szilárdságára;

Than Károly lt. az újabb vegytani irány elveiről; *Rómer Flóris lt.* Magyarország földirati és terményi állapotáról a középkorban; *Szabó József lt.* a continentális emelkedésről és süllyedésről Európa délkeleti részén; *Benkő Dániel lt.* a növények tápszerei és táplálkozásáról gazdasági szempontból; *Dorner József lt.* a növényi élődiekről; *Margó Tivadar lt.* az izomidegek végződéseiről; *Dr. Balogh Cornél úr* a juhnak Jacobson-szervéről; — *Pólya József rt.* az életkorok szerepeiről élet- és állattani tekintetben; *Balassa János tt.* a képzőműtétékről; — *Szabó József lt.* a Czemegh János ezüstölési eljárásról értekeztek. — A hadtudományi alszakban *Kiss Károly rt.* a rigómezei ütközetet méltatta hadtani tekintetben. —

5. Állandó bizottmányok társasan működtek Magyarországnak külön oldali megismertetésében tudományos szempontból.

Így a Történelmi Bizottmány a történeti kútfők ismertetésében és közzétételében. A *Magyar Történelmi Tárból* három új kötet számos becses ily adalékokat hozott Botka Tivadar, Horváth Mihály, Nagy Iván, Ötvös Ágoston, Podhradczy József, Ráth Károly, Révész Imre és Szilágyi Sándor közre-működésök mellett. A *Magyar Történelmi Emlékek* (Monumenta) I. osztályában az Árpádkori Új Okmánytár második kötetét Wenzel Gusztáv rt, a II. osztályban Szalay László rt. Verancsics minden munkái hatodik kötetét adta; más két kötet (Illésházy, Mikó, Apor) pár ív hián kész, s még más három sajtó alatt Kazinczy Gábor, Szalay László, Toldy Ferencz és Wenzel Gusztáv gondjaik alatt. A *Magyar Levelestár* első kötetében Szalay Ágoston lt. négyszáz magyar levelet adott 1504—1560-ból. A *Magyar-Török Kori Emlékek* gyűjteményéből négy kötete állván készen, az okmányos osztálynak Szilágyi Sándor és Szilády Árontól nyomtatása szinte megindult.

Az Archaeologiai Bizottmány a hazai emlékek ismeretének előmozdítására több rendbeli utazásokat eszközölt, melyek eredményeit egyéb ide tartozó közlésekkel az *Archaeologiai Közlemények* második kötete hozandja egy gazdag atlaszszal, mely rövid nap múlva világot lát.

A Statistikai Bizottmány a hazai állapotok ismertetésével levén megbizva, a kormányshékekkel és különféle egyházi és világi hatóságokkal és intézetekkel tevén magát összeköttetésbe, *Közleményeiből* immár három füzetet tett közzé, melyekben a népszámlálás, földterületi s adóviszonyok, a bűnvádi, ujonczozási, gazdasági, erdészeti, bányászati, közoktatási, takarékpénztári, közegésztségi stb. állapotok ismertetéséhez Galgóczy Károly, Hunfalvy Pál, Konek Sándor, Lónyay Menyhért, Weninger Vincze ll. tt. s Faller Gusztáv, Glatte Ede és Tormay Károly urak járultak.

A Természettudományi Bizottmány, a hazának műtani és természettudományi ismertetésére rendeltetve, szinte egy külön organumban, a *Természettudományi Közleményekben*, melyekből eddig az első kötet jelent meg, hozott részint általa eszközölt utazások, részint más vizsgálatok eredményeit Czizer Kornél, Hantken Miksa, Szabó József, Tóth Sándor uraktól becses közléseket. Ezen kívül a megindított meteorológiai levelezés érdekében Sztoczek József rt. által dolgozott *Útasítást* adott meteorológiai észleletekre, egy meteorológiai észleldét szerel föl, eszközöket szerez, utaztat, s ekép jóvendő munkálkodásoknak vet alapot.

II. Ez évben hét pályázatot folyt le az akademia előtt. A gróf Teleki-féle drámai jutalomért öt szomorújáték közül „A trónvesztett“ nyert elsőséget *Szigligeti Edvardtól*; a gróf Karácsonyi-féle szinte drámai díj négy vígjáték közül, jobbnak nem létében, a „Vigjátéktárgy“ címűnek íteltetett *Dobsa Lajostól*; a Hazai és külföldi iskolázás az Árpádok alatt a Gorove-jutalmat *Vass József lt*; a Magyar-Hölgyek díjai közül egyet, mely a legjobb csillagászati kézikönyvnek volt szánva, négy társ közül *Hollósi Justinián* pannonhegyi bencés és soproni főgymn. tanár nyert. A Nádasdy-Tamás-féle eposi jutalom három pályamű közül egynek sem adathatott ki, úgy a Görögország történetére kitzúve volt hölgydíj sem adathatott ki a négy reá pályázó egyikének is; végre az Újváry-féle életrajzi, s a Kovács-István-féle építészettani díj sem azon egy-egy műnek, melyek pályáztak. A Marczibányi s két más Hölgy-díjra kitzútt feladat pályázók nélkül maradt.

III. Az akademia ez évi kiadásai sora a már helyenként érintettekkel együtt, teljesen ez :

1. *A. M. Tudom. Akademia Évkönyvei.* IX-d. kötet VI. darabja : Törvényeink Története a dicső austriai ház oszágzlása alatt 1740—1848. Szlemenics Páltól. Budán, 1860. 4r.

2. *A M. Tudom. Akademia Évkönyvei.* X-d. kötet I. darab. Az 1860. oct. 12. és 13. tartott Közülésének Tárgyai. III. db. A Deákmonostori XIII. századi Román Basilika, Ipolyi Arnoldtól. IV. db. A puhányok izomrostjairól, Dr. Margo Tivadartól. V. db. Emlékbeszéd gr. Teleki László tiszt. tag felett Lukács Móricz tt-től. Pest, 1860—1. 4r.

3. *Magyar Akademiai Értesítő 1859-ről.* a) Vegyes : Harmadik kötet, 1. füz. —b) Mathem. és Természettud. Osztály III. füzet. Pest, 1860, 1.

4. *Magyar Akademiai Értesítő* (Új folyam). a) A Nyelv és Széptudományi Osztály Közlönye, I. köt. IV. szám. b) A Philos. Törv. és Történettud. Osztályok Közlönye I. köt. IV. szám. II. köt. I. szám. c) A Mathem. és Természettud. Osztályok Közlönye, I. köt. II—IV. szám. II. köt. I. sz. — Pest, 1861.

5. A Magyar Nyelv Nagy Szótára. A M. Tud. Akademia megbizásából készítik Czuczor Gergely és Fogarasi János rr. tt. I. köt. 1. füzet. Pest, 1861. 4r.

6. *Finn Olvasmányok*, a finn nyelvet tanulók számára. Szerkeszté Hunfalvy Pál. Pest, 1861.

7. *Kazinczy Ferencz és Kora*, Toldy Ferencztől. II. rész. Pest, 1861. 4r.

8. *Monumenta Hungariae Historica.* Magyar történelmi Emlékek. Első Osztály : Okmánytárak, VII. kötet : Árpádkori Új Okmánytár, 2-d. k. és : Második Osztály : Írók, IX. köt. Verancsics Antal Minden Munkái. 6-d. köt. Pest 1861.

9. *Magyar Történelmi Tár.* VIII. IX. X. kötet. Pest, 1861.

10. *Magyar Leveles Tár.* I. köt. Pest, 1861.

11. *Statistikai Közlemények.* I. köt. 1, 2. füz. II. köt. 1. füz. Pest, 1861.

12. *Mathematikai és Természettudományi Közlemények.* I. kötet. Pest, 1861.

13. *Magyarítás a Természettudományokban s különösen annak gyakorlati jelentősége*, Szabó Józseftől. Pest, 1861.

14. *A felső Mennyiségtan Elemei.* Weisz Armintól I. köt. Pest, 1861.

15. *Erő- és Géptan.* Petzval Ottótól. I. köt. Pest, 1861.

16. *Útásítás meteorologiai észleletekre* Stoczek Józseftől. Pest, 1861. 4r.

17. *A Strategia Elvei*, az 1796-ki németországi hadjárat előadásával felvilágosítva. *Károly austriai főherczeg* által. A M. T. Akad. megbízásából ford. Kiss Károly rt. I. köt. Pest, 1861.

18. *Tudományok Csarnoka.* A művelt rendek szükségéhez alkalmazott kézikönyvek. A magyar hölgyek dijalapítványából eszközli és kiadja a M. T. Akad. I. kötet : *Közönséges Természettan*, Greguss Gyulától. — II. kötet : *Népszerű Nemzetgazdaságtan*, Karvasy Ágosttól.

19. *M. Tudom. Akadémiai Almanach.* 1861-re. Pest, 1861.

20. *A M. Tudom. Akadémia Munkálódásairól s pénztára mibenlétéről* 1860-ban Jelentése az Igazgató Tanácsnak. Pest, 1860.

— Sajtó alatts részben közelkész : 1. *Évkönyvek*, X. köt. VI. db. — 2. *Értesítő*, Mathemat. és Természettud. 1859-ről IV. füz. — 1861-ről mind a három közlöny folytatása. — 3. *Nagy Szótár*, 2. füzet. — 4. *Régi M. Nyelvmélekek* V. kötet. — 5. *Corpus Grammaticorum linguae hung. veterum.* — 6. *Kazinczy Ferencz és Kora*, Toldy Ferencziől, III. rész. — 7. *Kazinczy Ferencz Glottamachusai.* — 8. *Abuska*, Dzsagatái magyar Szótár. — 9. *Archaeologiai Közlemények*, II. köt. — 10. *Monumenta*, I. oszt. VIII. köt. — VI. oszt. VII. X. XI. XIII. — 11. *Történelmi Tár*, XI. köt. — 12. *Magyar-Török Kori Emlékek*, I. oszt. Okmánytárak, I. köt. — 13. *Hunyadiak Kora* gr. Teleki Józseftől, VI. köt. — 14. *Évmutató Fejér Gy. Oklevéltárához* Knauz Nándortól. — 15. *Erdély Éremtana* Erdy Jánostól. — 16. *A Strategia Elvei*, II. köt. — 17. *Erő és Géptan*, Petzval Ottótól. II. köt. — 18. *A felsőbb Mennyiségtan Elemei* Weisz Armintól. II. köt.

IV. A személyzetben halál által az akadémia kilencz érdemes tagját veszítette el : az igazgató tanács kebelében : *id. Mailáth György* néh. országbíró urat ; a nyelvtud. osztályban *Szemere Pál* r., *Tasner Antal* és *Vachott Sándor* lev. tt. ; a philos. oszt. *Kállay Ferencz* rt., a törvénytudományiban gr. *Teleki*

László tiszt., Savigni Károly Frigyes külf. ltagot, végre a történelmiben Ötvös Ágoston belf. és Fallmerayer J. Fülöp külf. tagokat.

V. Következő tudományos testületek tartották fenn vagy indították meg viszonyaikat akademiáinkkal: a londoni és edinburgi kir. társaságok, a tudd. ausztr. cs. orosz cs., porosz, bajor, svéd és belga kir. akademiái, az amerikai Smithson-Institution, az amer. philos. society, a tudd. philad. akademiája, a cherbourgi cs. természettud., a bécsi geológiai birod. intézet, a frankfurti term. egyesület, az Ohio-állami gazdasági társulat, a londoni kir. s a szentpétervári cs. földíráti társaságok, a norvég kir. egyetem, a belgrádi szerb tud. társaság stb.

VI. A könyvtár gyarapításai közül Sárdi Somssich József nagy kiterjedésű hagyománya, a magas kormány s a galaczi Societé Européenne abrosz küldeményei hálával kiemelendők.

VII. Azon folytonos hazafiúi készségnek, melylyel a nemzet tagjai e lefolyó évben is járultak az akadémia tökéjéhez s építkezési pénztára neveléséhez, eredményei a következő kimutatásból tetszenek ki részletenként.

PÉNZTÁR.

A M. TUD. AKADEMIA ALAPÍTVÁNYAI

1860. october 1. óta. (Az 1860-ki kimutatás folytatása.)

Adakozók és gyűjtők nevei :	Az alaptőke szaporítására			Ház-építésre		
	arany és ezüst	forint	kr.	arany és ezüst	forint	kr.
October hó						
Hölgyfutár útján	—	—	—	—	50	—
Majer Károly	—	—	—	—	10	—
Lányi Jakab	—	50	—	—	50	—
Jász-Apáti közbirtokosság	—	661	50	—	661	50
Szalay István	—	20	—	—	10	—
Telki apátság	—	150	—	—	150	—
Hinka József gyűjtése	—	—	—	—	26	10
Nagy János gyűjtése Szombathelyen	—	22	—	—	13	—
Téthi közbirtokosság	—	50	—	—	50	—
Takács Sándor	—	—	—	—	40	—
Gróf Károlyi Lajos	—	—	—	—	6300	—
Báró Puteányi József	—	1050	—	—	—	—
Posner Károly	—	50	—	—	50	—
Pesti kovács-czéh	—	105	—	—	—	—
Körmendi asztalos-czéh	—	—	—	—	7	—
V.-palotai csapó-czéh	—	—	—	—	7	—
Sárbogárdi kovács-lakatos-czéh	—	10	—	—	10	—
Miskolci réz- és ezin-öntő-czéh	—	—	—	—	17	80
Zelenay Gedeon	—	100	—	—	100	—
Paczolay János gyűjt.	—	5	—	—	25	—
Tóth Gáspár	—	20	—	—	20	—
Peregriny Elek gyűjt.	—	—	—	—	13	—
Báró Rédl Béla	—	—	—	—	400	—
Haslinszky József	—	—	—	—	10	—
Fábián Gábor gyűjtése Aradon	—	60	—	—	161	75
Békes-csabai csizmadia-czéh	—	—	—	—	10	—
Nagyváradai káptalani tiszt-ség	—	69	50	—	80	50
Pesti Napló útján	—	83	85	—	203	89 1/2
Bossányi Kamill	—	—	—	—	10	—
Semsey Joóbné	—	420	—	—	420	—

Adakozók és gyűjtők nevei:	Az alaptőke szaporítására			Ház-építésre		
	arany és ezüst	forint	kr.	arany és ezüst	forint	kr.
Csajághy Károly plébános gyűjtése	—	12	—	—	97	14
Sziget-Sz.-Miklós községe	—	—	—	3 ez.	159	74
Gróf Károlyi Sándor	—	—	—	husz.	100	—
Csausz Márton dr. hagyom.	—	1000	—	—	—	—
Kis-Ujszállás községe	—	500	—	—	500	—
Szliácsi bál jövedelme	—	—	—	—	60	—
A szliácsi cigány-banda	—	—	—	—	40	—
Komlóssy Antal gyűjt.	—	352	57	—	327	—
Ordódy Mór gyűjtése	—	20	—	—	19	—
Gróf Zichy Edmund	—	1050	—	—	—	—
Dobsina városa gyűjtése	—	200	—	—	387	—
Csabacsüdi pusztáról	—	—	—	—	8	—
Pécsi Casino gyűjtése	—	25	—	—	1621	40
November hó.						
Miskey Ferencz gyűjtése Fehérváron	—	44	60	—	93	60
Szaplonczay Imre és Zsigm. gyűjtése	—	33	—	—	67	—
Vári Szabó Antal gyűjtése	—	—	—	—	16	35
Szigetvárosa Marmarosban	—	100	—	—	100	—
Báró Perényi Bertalan	—	—	—	—	100	—
Sárbogárdi és tinódi közbirtokosság	—	—	—	—	300	—
Szerencsi olvasó-társaság	—	102	—	—	—	—
Gr. Pejachevich Ján. és Ant.	—	100	—	—	200	—
Vasárnapi ujság útján	—	194	50	3 ez.	323	45
Czigler F. gyűjtése	—	2	50	husz.	2	50
Kajuch József gyűjtése	—	11	70	—	6	50
Kund Vince	—	50	—	—	50	—
Nyeste Mihály	—	—	—	—	1	35
Ráczeke városa	—	250	—	—	250	—
Lovass Sámuel	—	16	3	—	27	83
Csathó Alajos m.-túri pleb. gyűjtése	—	19	—	—	31	—
Patai György és Ferencz	—	100	—	—	100	—
Gr. Sándor Móricz	—	—	—	—	500	—
Dr. Haubner gyűjtése	—	—	—	—	10	—
A túrmezei nemes község	—	50	—	—	—	—
Pesti izraelita község	—	828	—	—	700	—
Hanzély Leopoldina gyűjtése	—	22	—	—	22	—
Szabadszállás városa	—	294	—	—	300	—
Rakovszky Károly	—	210	—	—	—	—
Molnárné Sztrokay Luiza	—	—	—	6 ar.	—	—

Adakozók és gyűjtők nevei	Az alaptőke szaporítására			Ház-építésre		
	arany és ezüst	forint	kr.	arany és ezüst	forint	kr.
Sztrókay Antalné	—	—	—	6 ar.	—	—
Nagyváradai izraelita község	—	115	—	—	115	47 $\frac{1}{2}$
Elekes András békesi alesp. gyűjtő	—	30	47 $\frac{1}{2}$	—	—	14
Avasi közbirtokosság	—	400	—	—	85	—
Bottka Mihály újabb gyűjtése	—	190	—	—	—	—
Egressy Samu gyűjtése	—	165	—	—	170	—
Nagy Béla Kassán	—	—	—	—	40	—
Sikorszky András	—	—	—	—	10	—
December hó						
Eisenstein Adolf	—	—	—	—	2	—
Tallián Pál	—	—	—	—	105	—
Pesti Frigyes újabb gyűjtése	—	—	—	—	66	50
Zsombolyi báljővedelem	—	—	—	—	200	—
Joannovits György gyűjtése	—	25	—	—	—	—
Gr. Sándor Móríz	—	1050	—	—	500	—
Dávid Alajos gyűjtése	—	53	—	—	47	—
Montevideoi magyarok	—	181	71	—	—	—
Vasárnapi ujság útján	—	10	—	1 ar.	286	70
Balassa János tanár	—	2000	—	—	500	—
Balassa István	—	100	—	—	50	—
Sauer Ignác orvos	—	—	—	—	100	—
Torkos László	—	50	—	—	30	—
Szloboda Ferencz	—	—	—	—	15	—
Hirschler Ignác orvos	—	—	—	—	50	—
Bókai János orvos	—	—	—	—	50	—
Rottenbiller Lipót	—	—	—	—	100	—
Kubinyi Ferencz	—	200	—	—	200	—
Mátyus János gyűjtése	—	6	—	—	6	—
Kacs Kovits János gyűjtése	—	10	—	3 ar.	14	—
Szücs Lajosné	—	500	—	—	300	—
Tessényi János gyűjtése	—	—	—	—	49	—
Zalavölgyi vadász-társaság	—	—	—	—	45	—
Egri olvasó-nőegylet	—	40	—	—	20	—
Szöke Lajos gyűjtése	—	21	—	—	74	—
Madarász András gyűjtése	—	602	—	—	892	—
Debreczeni János	—	—	—	—	2	—
B. Orczy-Lipthay Ágosta	—	—	—	—	300	—
1861.						
Kassai takarékpénztár	—	300	—	—	300	—
Pankotai csizmadia-czéh	—	—	—	—	15	10
Perisits Pál	—	—	—	—	5	—
Weisz Kár. bagonyai jegyző	—	—	—	—	2	—
Meleg Dániel esperes gyűjt.	—	22	50	—	22	50
Kápra Sándor	—	—	—	—	400	—

Adakozók és gyűjtők nevei	Az alaptőke szaporítására			Ház-építésre		
	arany és ezüst	forint	kr.	arany és ezüst	forint	kr.
Pesti csizmadia-czéh	—	58	—	—	58	—
Ungi ref. egyház	—	—	—	—	27	64
Kovács J. kisujfalusi lelkész	—	2	—	—	2	—
Nagy István bissei lelkész	—	—	—	—	1	50
Ullmann testvérek	—	2000	—	—	2000	—
Veszprémi takarékpénztár	—	—	—	—	300	—
Takácsi S. és Kozma Teréz	—	—	—	—	2	—
Surányi répaczukorgyár tulajdonosi	—	200	—	—	100	—
Ugyanannak tisztjei	—	50	—	—	50	—
Kozits család Gyuláról	—	20	—	—	27	—
Székely-Udvarhely városa	—	100	—	—	100	—
Győr város képviselő testül. tagjai	—	—	—	—	95	—
Aradi izraelita község	—	100	—	—	—	—
Nehrebeczky Sándor gyűjt.	—	—	—	—	25	—
Nagy József n.-bányai szabó	—	—	—	—	20	—
Barcza Károly gyűjtése	—	10	—	—	—	—
Keller Emil gyűjtése	—	—	—	—	13	—
Benedicty György pesti ügyvéd	—	105	—	—	—	—
Hegyi Lajos plebános	—	2	—	—	—	—
Füzy Vincze gyűjtése	—	—	—	—	56	50
Roskoványi Agoston püspök	—	100	—	—	100	—
Kandó Kálmán gyűjtése	—	—	—	—	41	—
Vladár Tamás	—	105	—	—	—	—
Vasárnapi ujság gyűjtése	—	—	—	—	501	4
Bors község	—	—	—	—	10	—
Jakó Pál gyűjtése	—	—	—	—	72	90
Maád városa	—	100	—	—	—	—
Maádi olvasó-egylet	—	—	—	—	86	40
Gr. Degenfeld Imre	—	—	—	—	500	—
Szegedi izr. kereskedő ifjak	—	—	—	—	56	—
Révély Mihály plebános	—	—	—	—	5	—
Zemlinsky Rezső	—	—	—	—	100	—
Frideczky Lajos gyűjtése	—	10	—	—	70	50
B. Augusz Antal	—	—	—	—	100	—
Patay György és Ferencz	—	100	—	—	100	—
Hertzfelder H. és fiai	—	100	—	—	50	—
Fluk Ede	—	100	—	—	—	—
Sebestény József	—	—	—	—	10	—
Bécsi tanuló magyar ifjuság	—	471	40	—	—	—
Hevesy Zoltán és Gál Sándor gyűjtése	—	183	—	—	—	—
Domahidy Pál és András	—	—	—	—	20	—
Zámory Kálmán	—	50	—	—	50	—
Kiss Pál Biharból	—	—	—	—	6	—

Adakozók és gyűjtők nevei	Az alaptőke szaporítására			Ház-építésre		
	arany és ezüst	forint	kr.	arany és ezüst	forint	kr.
Kacs Kovács Sándor	—	—	—	—	105	—
Magyaróvár városa	—	—	—	—	300	—
Kócs Ferencz bukaresti lelk. gy.	—	40	—	—	—	—
Hidvégi Iván	—	—	—	—	3	—
Ráczalmási céhek	—	15	—	—	15	—
Pintér Miklós gyűjtése	—	12	—	—	68	—
Dettai tánczvigalom jöved.	—	169	—	—	—	—
„Magyar izraelita“ utján	—	3	—	—	3	—
Gróf Zichy Bódog	—	500	—	—	500	—
Dr. Moskovits	—	105	—	—	—	—
Neppel Antal	—	105	—	—	—	—
Szigety József családja	—	—	—	—	56	40
Kalcsa városa	—	—	—	—	1000	—
Vácsi bál jövedelme	—	—	—	—	20	30
Laky András esperes gyűjt.	—	50	—	—	—	—
Gr. Chottek Ottó és Rudolf	—	1000	47	—	1000	—
Gräfl József gyűjtése	—	—	—	—	112	—
Csanád helység és gyűjtése	—	—	—	—	110	27
Mezőberényi izraelita ifjak	—	—	—	—	24	—
Selmecezi takarékpénztár	—	100	—	—	100	—
Esztergomi kovács- és bog- nárczéh	—	10	—	—	10	—
Orosházi Casino	—	—	—	—	20	—
Ferenczy József gyűjtése	—	—	—	—	30	—
Sujánszky A. pesti plebános	—	—	—	—	100	—
Nemeshegyi József	—	200	—	—	200	—
Széler Nándor	—	7	—	—	3	—
Gr. Pálffy János	—	7000	—	—	—	—
Vinga városa	—	—	—	—	200	—
Pesti Frigyes újabb gyűjtése	—	—	—	—	27	—
Pesti hentes-céh	—	100	—	—	50	—
Szűcs András hagyománya	—	20	—	—	—	—
„Magyar Sajtó“ utján Gyu- láról	—	—	—	—	128	20
„Vasárnapi Ujság“ gyűjtése	1	133	30	1	276	30
Debreczeni iparkamra újabb gyűjtése	—	—	—	—	46	45
Szentiványi György	—	105	—	—	—	—
„Pesti Napló“ utján	—	—	—	—	25	—
Nagy Márton	—	—	—	—	5	—
Csapó Pál gyűjtése	—	23	80	—	25	80
Zsembery Imre	—	315	—	—	—	—
„Vasárnapi Ujság“ gyűjtése	—	9	—	—	76	61
Sas Károly hagyom.	—	1000	—	—	—	—
Zenta városa	—	3150	—	—	1000	—
Sontagh Pál	—	210	—	—	105	—

Adakozók és gyűjtők nevei	Az alaptőke szaporítására			Ház-építésére		
	arany és ezüst	forint	kr.	arany és ezüst	forint	kr.
Sopron megye nemesi pénztára	—	1050	—	—	1050	—
Pintér Mihály gyűjtése	2	17	50	2	24	50
Horváth József gyűjtése	—	—	—	—	5	—
Kőszeg városa	—	—	—	—	50	—
Szabar helységi gyűjtés	—	2	—	—	9	60
Ajándék-borokból N.Váradr.	—	—	—	—	116	20
Pesti polg. kereskedők	—	2970	—	—	100	—
Beliczay István	—	200	—	—	—	—
Kiss Anna	—	—	—	—	5	—
Nagy István bihari esperes	1	—	—	—	—	kr.
Hajós városa	—	50	—	—	50	—
Grossinger L. és fia	—	100	—	—	—	—
Csoma Sámuel	—	—	—	—	100	—
Rőser Miklós	—	50	—	—	50	—
Kunig József	—	—	—	—	300	—
Metzner Ferencz	—	—	—	—	105	—
Sopronmegyei gyűjtés	—	37	55	—	190	53
Bártfa-városi gyűjtés	—	28	1	—	20	99
B. Vécsey Miklósné	—	1050	—	—	—	—
Pfeiffer Ferdinánd gyűjtése	—	—	—	—	43	—
Nagy Péter gyűjtése	—	20	—	—	29	80
Pécsi hangverseny jövedelme	—	—	—	—	40	—
Szabó Lajos gyűjtése	—	—	—	—	14	—
„Vasárnapi Ujság“ utján	—	5	—	—	12	—
Jeszzenszky Irma és Amália	—	—	—	—	2	76
Herezeg Lippe Schaumburg Adolf	—	1050	—	—	1050	—
Wallheim János gyűjtése	—	67	—	—	68	—
H. M. Vásárhelyi kalapos-céh	—	—	—	—	18	—
Hetényi K. gyűjtése	—	—	—	—	15	—
„Pesti Napló“ utján Marczinka gyűjtése	—	—	—	—	63	—
Ajtai Sámuel gyűjtése	—	32	—	—	148	—
Veszprém városa	—	500	—	—	500	—
Weisz Teréz hagyománya	—	10	—	—	—	—
Báthory Gábor gyűjtése	—	—	—	—	34	10
Koós Ferencz bukaresti újabb gyűjtése	—	60	—	—	—	—
Losonczy gyűjtés	—	—	—	—	68	50
Losoncz városa	—	1000	—	—	100	—
Szeged városa	—	—	—	—	3000	—
Dessewffy Emmanuel prépost	—	5	—	—	5	—
Jugovics Lázár gyűjtése	—	—	—	—	30	45
Dessewffy Ottó nógrádi alisp. küldeménye	—	—	—	—	134	—
Hg Breczenheim Ferdin.-né	—	420	—	—	—	—

Adakozók és gyűjtők nevei	Az alaptőke szaporítására			Ház-építésre		
	arany és ezüst	forint	ör.	arany és ezüst	forint	kr.
Tury István ügyvéd	—	—	—	—	20	—
Dr. Póór Imre	—	—	—	10	—	—
Szabó János országos szem- orvos hagyománya	—	500	—	—	—	—
Szinérváraljai közbirtokos- ság	—	—	—	—	300	—
Fáy András	—	—	—	10	—	—
Szóllósy Balás gyűjtése	—	4	—	—	4	—
Almásy Albert	—	—	—	—	2	—
Fertig N. János áldozár	—	—	—	—	2	—
Rhédey László hagyatéká- ból eddig bejött	—	14,711.	55	—	—	—
Kiss Andortól 2 db magyar biztosító-társas-részcvény	—	—	—	—	—	—
N. Szalonta városa	—	500	—	—	500	—
Zsivora György	—	—	—	—	100	—
Zsoldy Ignác Seneca fordítá- sának eladott példányai- ból	—	—	—	—	127	—
Hinka József	—	50	—	—	50	—

I.

PÉNZTÁR ÁLLAPOTA 1860. végén.

Bevétel:

	Arany és ezüst	ausztr. ért. frt	kr.
Készpénz-maradvány 1860-ról a megvizsgált s kiigazított számadások szerint . . .	—	198	86
Befizetett alapítványok- s hitelezvényekből	316 arany	3454	2
Alapítványi kamatokból	—	22,160	50
Hitelezvényi kamatokból	30 arany és 223 frt ezüstben	14,026	48
Eladott könyvek- s Kazinczy-érmekből . . .	—	4589	34
Részvények utáni osztalékok s elegy. . .	—	877	50
Átfutó tételek (aranyváltás, takarékpénztár- bóli kivétel)	95 arany	2840	41
	223 ez. frt	441 arany	48,147 11

Kiadás:

Fizetések s napi díjak tisztviselők s rendes tagoknak	—	14,286	83
Bérül cselédeknek	—	724	87
Írói jutalmak s tisztület-díjakra s tudományos utazásra	189 ar.	11,065	32
Könyvvétel s könyvköttetés	—	1767	71
Nyomtatás, metszetés s rajzokra	—	8084	95
Írószerekre	—	94	99
Ház- és raktár-bér	—	2562	—
Fűtés, világítás, tisztogatásra	—	425	59
Beszerzések, mesteremberek számlái	—	490	70
Adók- s bélyegekre	—	1789	7
Ügyvédi költségek	—	700	49
Posta- és szállítási költségek	—	577	3
Rendkívüli költségek (Széchenyi-ünnepély) s elegyes	—	2685	63
Kikölesönöztetett	200	2025	24
Átfutó tételek (arany- s ezüst-váltás) 223 e. f.	52 ar.	604	24
	223 e. f.	441 arany	47,884 66

És így levonván a 223 ez. frt 441 arany s 48,147 frt 11 kr. bevételből
a 223 „ „ 441 „ s 47,884 „ 66 „ kiadást
a kézi pénztárban maradt készpénz 1861-re: 252 frt 45 kr.

II.

Elnöki megbízás folytán az 1860. év alatt részint az akadémiai alaptőke szaporítására, részint az Akadémia házá-
nak építésére begyűlt összegekről vezetett pénztárnoki kimu-
tatást gondosan átvizsgálván, s az 1124 számra menő tétele-
ket az aláírási ívekkel s ajánló levelekkel egyenként összevet-
vén, több ily aláírási ívnek egyes tételeit is összeadván: úgy
találtuk, hogy a vezetett Jegyzék a beküldött összevegekkel
pontosan összevág. Mely kimutatás és átvizsgálat nyomán: az
1860. év végével befolyt összegek, melyek az 1861. év kez-
detével megnyíló külön alaptőkei s házáépítési Főkönyvekbe
átviendők lesznek, következőleg mutatkoztak:

1) Az alaptőke szaporítására befolyt: 159 arany, 20
frank, 1 font sterling, 10 ezüst tallér, 23 ezüst ft, 37 ezüst hu-
szas, 52,313 ft. 65 kr. bankjegyekben, 76,209 ft. névszerinti
értékű földtehermentesítési kötelezvény, 21,693 ft. névszerinti
értékű nemzeti kölcsönkötelezvény, 3586 ft. 80 kr. értékű me-
talliques és egyéb állampapír, 1 bankrészvény, 2 hitelintézeti
részvény, 12 alagút-részvény, 2 gőzhajó-társasági részvény, s
1 magyar biztosító társasági részvény.

2) A házáépítési pénztárba pedig befolyt 545 ar. 65
frank, 1 font sterling, 1 dupla Vilmos-arany, 1 Napoleon d'or,
6½ ezüst rubel, 108¼ tallér, 74 ezüst ft, 359 ezüst huszas;
236,313 fr. 39 kr. bankjegyekben; 34,860 ft. földteherm.
kötvény; 11,676 frtnyi nemzeti kölcsönkötelezvény; 1 bank-
részvény, 1 hitelintézeti részvény, 4 vasútrészvény, 1 m. bizt.
társ. részvény.

3) Az alaptőke szaporítására befolyt arany és ezüst spe-
ciesek az előmutatott pénzváltói számlák szerint felváltatván:
azokért 1088 frt. 75 kr. jött be bankjegyekben.

4) A házáépítésre befolyt 545 aranyból 156 db. s a többi

speciesek a szinte előmutatott pénzváltói számlák szerint felváltatván, azokból bejött 1665 frt bankjegyekben; díjazásokra megtartatott természetben 389.

5) A házépítési célra befolyt urbéri s egyéb állampapírosok, nevezetesen: 34,860 frt. földteherment. kötelezvény, s 11,676 frtnyi nemzeti kölcsönkötelezvény, összesen 46,536 frt. az Igazgató Tanács rendelete szerint ugyanennyi készpénzért kicseréltetett; és így az alaptőke 46,536 ft. értékű, 5%-el kamatozó állampapírt vett-át, s az építési pénztárnak ugyan ennyi kész pénzt adott.

Ezen kicserélés folytán az alaptőkének 1860. év alatt lett összes befizetett szaporodása:

bankjegyekben:	6,866 ft. 41 kr.
földteherment. kötvényekben:	111,069 „ — „
nemzeti kölcsönkötvényekben	33,369 „ — „
metalliques s egyéb állampapírokban:	3,586 „ 80 „
	<hr/>
	154,891 ft. 21 kr. s a

fentebb kitett részvények.

A házépítési pénztár szaporodása pedig: 389 arany, s 284,514 ft. 64 kr. és a fentebbi részvények, mely összegek lesznek az 1861. év kezdetével megnyitott főkönyvbe átvezetendők. Miknek tiszteletteljes jelentésével vagyunk a M. Elnök Úrnak alázatos szolgálói: Fogarasi János r. t. Toldy Ferencz titoknok. Bertha Sándor ellenőr. Hinka József akad. ügyész.

Költ Pesten, az Igazgató Tanácsnak 1861. decemb. 21. tartott üléséből.

GR. DESSEWFFY EMIL, s. k.
elnök.

TOLDY FERENCZ, s. k.
titoknok.

M. ACADEMIA
KÖNYVTÁRA

A

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA
ÚJ JUTALOMTÉTELEI.

I. A nyelv- és széptudományi osztályból.

1.

Különféle téveszmék divatozván a *népiesnek* fogalma, a műszéphezi viszonya s a költészetbeni jogosultságának kiterjedésére nézve, e kérdés tűzetik ki: Mit kell a „népies“ alatt érteni általában, s különösen a tartalmat és formát tekintve; mik annak fokai; mikép viszonylik az a műszéphez; s mily kiterjedésben, mily alkalmazásban s mely nemekben igénylhet érvényt a költészetben. Az elméleti fejtegetések történeti tényekkel világossítsanak fel mind más, mind a magyar irodalomból.

Jutalma a Gorove-alapítványból harmincz darab arany.

Határnap martius 31. 1863.

A jutalmat nyerő mű az akademia tulajdona.

2.

A gr. Teleki Józsefféle *drámai* jutalomért 1862-ben *szomorújátékok* pályáznak. — A verses forma, előnyeül fog tekintetni a műnek, hason vagy közel-hasonbecsű társak felett.

Jutalma száz darab arany.

Határnap dec. 31. 1862. — A jutalom martius 19. 1863. adatik ki.

A jutalmat nyerő mű a nemzeti színház sajátjává leszen.

3.

A gr. Karácsonyi-féle drámai jutalomért 1863-ban *komoly drámai művek* pályáznak, a hová nem csak szomorújátékok, hanem másnemű, úgymint történeti, regényes, polgári színművek, drámai erkölcsrajzok is számíltatnak. — A verses forma, előnyeül fog tekintetni a műnek, hason vagy közel-hasonbecsű társak felett.

Jutalma kétszáz darab arany.

Határnap dec. 31. 1863. — A jutalom martius 31. 1864. adatik ki, de csak úgy, ha a legjobbnak ítéendő mű, drámai, színi, és formai tekintetben önálló becseselis bír, s így színiköltészetünk haladására szolgál.

A jutalmat nyerő mű a szerző tulajdona marad.

4.

Másodszor.

Kivántatik Görögország Története Nagy Sándorig, tudományos kézikönyvül a művelt osztályok szükségeihez alkalmazva. Az irodalomtörténet külön jutalom tárgya levén majd, e helyt mellőzendő.

A pályamű három tizenöt íves középnolczad rétű kötetre terjedhet, és a Hölgyek alapítványából ívenként húsz forinttal díjaztatik.

Határnap június 30-ka 1863.

A legjobbnak ítéendő munka az akademia tulajdona.

Már kihirdetett és függőben levő jutalomtételek.

I. A nyelv- és széptudományi osztályból.

5.

Harmadszor.

Kivántatik *a magyar nyelvújítás története és bírálata*, a magyar irodalom kezdetétől az újítási harczig. Figyelembe veendőek tehát az irodalmi szóképzés első kísérletei a régi bibliafordításban, s a többi középkori emlékekben; továbbá a XVI. és XVII. századbéli igyekvések, különösen egy hittudományi, bölcsészeti és jogi műnyelv megalkotásában; végre a XVIII. század abbéli élénk mozgalmai s a kérdés állása, midőn Kazinczy Ferencz a nyelv-átalakító küzdelmeket megindította.

Jutalma a Marczibányi-alapítványból **nyolczvan** darab arany.

Határnap martius 31. 1863.

A megjutalmazandó munka az akadémia tulajdona.

6.

Másodszor.

Kivántatik *a magyar eposi költészet* főbb formáinak történeti és szépirodalmi méltatása, különösb tekintettel Zrínyi, Gyöngyösi, Vörösmarty és Arany iskoláikra, s azon befolyásra, melyet reájok az ó és újabbkori epos gyakorlott.

Jutalma Vitéz alapítványából **nyolczvan** darab arany.

Határnap martius 31. 1862.

A jutalmazandó munka az akadémia tulajdona.

7.

Másodszor.

Kivántatik : *A római irodalom történetének kézikönyve*, a művelt osztályok számára. Kiterjedése mintegy 15 közép nyolczadrét iv.

Jutalma a Hölgyek alapítványából három száz frt.
Határnap martius 31. 1862.

A jutalmat nyerő munka az akademia tulajdona.

8.

A gr. Teleki József-féle *drámai* jutalomért 1861-ben *vígjátékok* pályáznak. — A verses forma, előnyeül fog tekintetni a műnek, hason vagy közel-hasonbecsű társak felett.

Jutalma száz darab arany.

Határnap dec. 31. 1861. — A jutalom martius 19. 1862. adatik ki.

A jutalmat nyerő mű a nemzeti színház sajátjává leszen.

9.

A gr. Karácsonyi-féle *drámai* jutalomért 1861-ben *komoly drámai művek* versenyeznek, a hová nem csak szomorújátékok, hanem másnemű, ú. m. történeti, regényes, polgári színművek, drámai erkölcsrajzok stb. is számláltnak.

Jutalma száz darab arany.

Határnap decemb. 31. 1861. — A jutalom martius 31. 1862. adatik ki.

A jutalmat nyerő mű a szerző tulajdona marad.

10.

Kivántatik egy, a magyar történetből vagy magyar mondavilágból vett tárgynak *költői elbeszélléssé* feldolgozása.

Jutalma az ifj. gr. Nádasdy Ferencz úr által néhai gr. Nádasdy Tamás nevére tett alapítványból száz darab arany.

Határnap május utolsó vasárnapja 1863.

A jutalmat nyerő mű a szerző tulajdona marad.

11.

Kivántatik M. Annaeus *Lucanus Pharsáliájának* tartalom- és alakhü fordítása.

Jutalma egy névtelen hazafi ajánlatából száz darab arany, melyhez ez öszvegnek a jutalom odaitéléseig gyűlő kamatai is hozzácsatoltatnak.

Határnap martius 31. 1864.

A jutalmat nyerő mű a szerző tulajdona marad.

II. A történelmi osztályból.

12.

Kivántatik az *Újabb nevezetes Utazók története*, különös tekintettel a világ és az éjszaki sark körüli utazásokra, legalább 15 íven.

Jutalma háromszáz forint a Hölgyek alapítványából.

Határnap június 30-ka 1863.

A jutalmat nyerő munka az akademia tulajdona.

III. A természettudományi osztályból.

13.

Másodszor.

Kivántatik a *Füvészet alapvonala*it tartalmazó kézikönyv, a művelt osztályok szükségéhez alkalmazva. — Kiterjedése 10—15 közép nyolczadrét iv.

Jutalma a Hölgyek alapítványából háromszáz forint.

Határnap martius 31. 1862.

A jutalmat nyerő mű az akademia tulajdona.

14.

Másodszor.

Kivántatik a *Fölfedezések Története*, különös tekintettel a gőz és villanyosság alkalmazására, s a fényképírás kifejtésére, mintegy 12—15 iven.

Jutalma a Hölgyek alapítványából háromszáz forint.

Határnap június 30-ka 1863.

A jutalmat nyerő munka az akademia tulajdona.

Pályázási szabályok.

1. Minden rendű pályairat a fen kitett *határnapokig* az akademia titoknokához küldendő; azokon túl semmi-nemű ily munka el nem fogadtatván.

2. A pályamű *idegen kézzel tisztán írva, lapszámozva, kötve* legyen.

3. A szerző *nevét, polgári állását és lakhelyét* tartalmazó pecsétetes levelen ugyanazon *jelige* álljon, mely a pályamű homlokán. A pecsétetes levélben talán feljegyzett kikötések, feltételek vagy a verseny-ügy körül régtől fogva bevett szokásos eljárástól netán kívánt eltérések tekintetbe nem vétethetnek.

4. *Álnév* alatt pályázónak a jutalom ki nem adatik.

5. Ha a jeligés levél felbontása után kitetszenék, hogy a munka saját keze írása a szerzőnek, műve a jutalomtól esik.

6. A jutalmat *nem nyert pályairatok kéziratai* az akademia levéltárában maradnak.

7. A gr. Teleki-féle drámai pályazatoknál a társai közt legjobb műnek a jutalom mindenkor kijár; a többinél egyszersmind az abszolút becs határoz.

8. Mind ezen feladatokra mindenrendű akademiai tagok is pályázhatnak.

9. A 4. 7. 12. 13. 14. szám alatti Hölgyek díjai mellett pályázatokra még különösen is megjegyeztetik, hogy a pályaművek ívszámai csak megközelítők, s az írók tájékozására, s nem szorosan kötelező szabályúl vannak felemlítve. Az alapítók akaratához képest azonban okvetetlenül szükséges, hogy a felvett tárgyak alaposan, a tudomány állásához, a kor érdekeihez, úgy a magyar mívelt osztályok szükségei s készületei fokához mértén dolgoztassanak ki, mi ki nem zárja azt, hogy egyenesen külföldi, angol, franczia, német, a czélnak megfelelő ily munkák ne vétessenek fel alapúl; de ily

esetben a bírálathoz körül egybevetés végett az eredetiek is hozzá csatoltassanak a pályaműhöz : megjegyeztetvén egyszersmind, hogy hasonló eredeti mű mégis első-séget nyer az átdolgozott mű felett.

Egyébiránt *bármely* ha csak *formai szabálynak is, elhanyagolása* elejti a szerzőt a jutalomtól.

Költ Pesten, dec. 18. 1861.

TOLDY FERENCZ, s. k.

titoknak.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIA

XX. ÜNNEPÉLYES KÖZ ÜLÉSÉNEK

ELŐRAJZA

PESTEN, a magyar nemzeti muzeum díszteremében, 1861. dec. 22. d. e. 11 órakor.

M. AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

1. Az Elnök megnyitó beszéde.
2. A Titoknok előadása az *akademia történeteiről* 1861-ben.
3. *Egy continentális emelkedésről és süllyedésről Európa délkeleti részén*, Szabó József I. tagtól.
4. Emlékbeszéd *Bajza József* rendes tag felett, Toldy Ferencz rendes tagtól.
5. *A középkori emlékszerű építészet Magyarországon*, Ipolyi Arnold rendes tagtól.
6. Jelentés az 1859-ben kihirdetett *Nádasdy-féle eposi pályázatról*.
7. Jelentés az 1859-ben kihirdetett *Gorove-féle tudománytörténeti pályázatról*.
8. Jelentés az 1859-ben *hölgyek díjára* kihirdetett *görög-történelmi pályázatról*.
9. Jelentés az 1859-ben kihirdetett *Újváry-Mihály-féle életrajzi pályázatról*.
10. Jelentés az 1859-ben kihirdetett *Kovács-István-féle építészettani pályázatról*.
11. Jelentés az 1859-ben *hölgyek díjára* kihirdetett *csillagászati pályázatról*.
12. Jelentés az 1860-ban megjelent nyelvészeti értekezések legjobbjának *Sámuel-díjjal* megjutalmaztatásáról.
13. Jelentés az 1855–60-ig megjelent széptudományi munkák legjobbjainak *akademiai nagy és Marczibányi-jutalommal* koszorúzott munkákról.
14. Elnöki zárszó.